

Götene kommun

2017-03-31

Kommunrevisionen

Översiktlig granskning av förtroendevaldas ersättning och arvoden

På uppdrag av kommunrevisionen har PwC gjort en översiktlig granskning av förtroendevaldas ersättningar och arvoden. Syftet med granskningen är att besvara om kommunstyrelsen och nämndernas interna kontroll avseende rapportering och utbetalning av ersättningar och arvoden är tillräcklig?

I Götene kommun finns ett reglemente för arvodesregler som gäller för förtroendevalda under mandatperioden 2015 till 2018. Reglementet antogs 2014-06-02 och reviderades 2016-03-29.

I gällande reglemente står att kommunstyrelsens arbetsutskott årligen bör göra uppföljningar av de förtroendevaldas ersättningar. Detta tillsammans med avsaknad av riktlinjer eller anvisningar över hur kontroller ska tillämpas och dokumenteras gör att vi anser att den interna kontrollen inte är tillräcklig.

För att undvika risk för misstag och felaktigheter är det viktigt att regelverket är så tydligt utformat som möjligt och enligt vår bedömning finns det skäl att i pågående översyn av regelverket inför kommande mandatperiod att sträva efter att göra det tydligare och kanske också enklare. En av de frågor som vi noterat gäller regelverket kring förlorad arbetsförtjänst, där vi ser behov av förtydliganden.

Vår samlade bedömning är att Kommunstyrelsen och nämnderna inte har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende rapportering och utbetalning av ersättning och arvoden.

Vi föreslår en översyn av reglementet som kan underlätta för såväl den enskilde som för attestant att tolka innehållet i vissa skrivningar och vi tänker här bl. a på reglerna för förlorad arbetsförtjänst och vid ersättning från försäkringskassan. Om reglementet också omfattar de kommunala bolagen bör också framgå i reglementet.

Granskningen och granskningsresultatet beskrivs i bifogad revisionsrapport. I rapporten lämnas också ett antal rekommendationer. Utöver dessa rekommendationer vill vi trycka på den förtroendevaldes ansvar att följa antagna regelverk. Rapporten har behandlats av kommunens revisorer och vi har i samband med detta beslutat att överlämna rapporten till kommunstyrelsen för yttrande samt till kommunfullmäktige för kännedom.

Kommunstyrelsens skriftliga yttrande vill revisorerna ha senast 2017-05-31.

Jdk HJ

Götene kommun

2017-03-31

Kommunrevisionen

För revisorerna i Götene kommun

Jan-Olof Karlsson
Ordförande

Mikael Larsson
Vice ordförande

Revisionsrapport

Översiktlig granskning av förtroendevaldas er- sättningar och arvoden

Götene kommun

Christina Olsson
Hans Axelsson

Mars 2017

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattande bedömning	2
2.	Inledning.....	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Revisionsfråga och kontrollmål.....	3
2.2.1.	Kontrollmål	3
2.3.	Metod och avgränsning	3
2.4.	Kontrollmål 1 – Finns det ändamålsenliga riktlinjer/rutiner avseende hanteringen av ersättning och arvoden?	3
2.4.1.	Iakttagelser.....	3
2.4.2.	Bedömning	4
2.5.	Kontrollmål 2 – Finns det en tillräcklig internkontroll vid utbetalningar av ersättningar och arvoden till förtroendevalda?.....	4
2.5.1.	Iakttagelser.....	4
2.5.2.	Bedömning	5

1. *Sammanfattande bedömning*

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Götene kommun genomfört en översiktlig granskning av förtroendevaldas ersättningar och arvoden. Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Är kommunstyrelsen och nämndernas interna kontroll avseende rapportering och utbetalningen av ersättningar och arvoden till förtroendevalda tillräcklig?

I gällande reglemente står att kommunstyrelsens arbetsutskott årligen bör göra uppföljningar av de förtroendevaldas ersättningar. Detta tillsammans med avsaknad av riktlinjer eller anvisningar över hur kontroller ska tillämpas och dokumenteras gör att vi anser att den interna kontrollen inte är tillräcklig.

För att undvika risk för misstag och felaktigheter är det viktigt att regelverket är så tydligt utformat som möjligt och enligt vår bedömning finns det skäl att i pågående översyn av regelverket inför kommande mandatperiod att sträva efter att göra det tydligare och kanske också enklare. En av de frågor som vi noterat gäller regelverket kring förlorad arbetsförtjänst där vi ser behov av förtydliganden.

Utifrån våra iakttagelser i granskningen lämnar vi följande sammanfattande rekommendationer:

- Vi rekommenderar en översyn av reglementet som kan underlätta för såväl den enskilde som för attestant att tolka innehållet i vissa skrivningar och vi tänker här bl. a på reglerna för förlorad arbetsförtjänst och vid ersättning från försäkringskassan. Om reglementet också omfattar de kommunala bolagen bör också framgå i reglementet.
- Vi rekommenderar att kommunstyrelsen överväger en e-tjänst lösning för arvodshantering.
- Vi rekommenderar att kommunstyrelsen ska ta fram en internkontrollplan över utbetalningarna av de förtroendevaldas arvoden och ersättningar.
- Vi rekommenderar att tillämpningsanvisningar eller anvisningar tas fram till reglementet för förtroendevaldas arvoden och ersättningar.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Förtroendevalda i kommuner och landsting har, enligt kommunallagen, rätt till ledighet för att utföra sina politiska uppdrag. De förtroendevalda har rätt till skälig ersättning för de arbetsinkomster och ekonomiska förmåner som de förlorar på grund av sitt politiska uppdrag. Fullmäktige beslutar om ersättning för resekostnader och andra utgifter som föranleds av uppdraget, arvode för uppdraget, pension samt ekonomiska förmåner.

Götene kommun har fastställt ett nytt arvodesreglemente för förtroendevalda vilket gäller över mandatperioden 2015-2018.

2.2. Revisionsfråga och kontrollmål

Syftet med granskningen är att besvara följande övergripande revisionsfråga:

Är kommunstyrelsen och nämndernas interna kontroll avseende rapportering och utbetalning av ersättningar och arvoden tillräcklig?

2.2.1. Kontrollmål

För att besvara den övergripande revisionsfrågan används följande kontrollmål:

1. Finns det ändamålsenliga riktlinjer/rutiner avseende hantering av ersättning och arvoden till förtroendevalda?
2. Finns en tillräcklig intern kontroll vid utbetalningen av ersättningar och arvoden?

2.3. Metod och avgränsning

Granskningen genomförs genom intervju med tjänstemän på löneenheten, samt en genomgång av styrande dokument och stickprovsgranskning av inlämnade underlag.

2.4. Kontrollmål 1 – Finns det ändamålsenliga riktlinjer/rutiner avseende hanteringen av ersättning och arvoden?

2.4.1. Iakttagelser

I Götene kommun finns ett reglemente för arvodesregler som gäller för förtroendevalda under mandatperioden 2015 till 2018. Reglementet antogs 2014-06-02 och reviderades 2016-03-29. I reglementet finns avsnitt som beskriver¹:

- De allmänna bestämmelserna om vilka förtroendeuppdrag och andra uppdrag som omfattas, ersättningsberättigade sammanträden, mm.

¹ Arvodesregler för förtroendevalda: Mandatperioden 2015-2018

- Arvodena för förtroendevalda. Däribland paragrafer allmänt om arvoden, vilka årsarvoden som gäller för kommunalråd och oppositionsråd, begränsade årsarvoden, arvoden för sammanträden, mm samt kontaktdagar.
- Ersättningar för förtroendevalda. Däribland paragrafer allmänt om ersättningar, förlorad arbetsinkomst, förlorad semesterförmån, förlorad pensionsförmån samt kommunal pension.
- Ersättning för kostnader. Däribland paragrafer om resekostnader, barntillsynskostnader, kostnader för vård och tillsyn av handikappad eller svårt sjuk, handikappad förtroendevalds särskilda kostnader samt övriga kostnader.
- Gemensamma bestämmelser. Däribland paragrafer om hur man begär ersättning, tidsfrister för begäran om ersättning, tolkning av bestämmelserna mm, utbetalning samt uppföljning/utbildning.

2.4.2. Bedömning

Vi bedömer att gällande reglemente behöver förtydligas och förenklas för att underlätta för såväl den enskilde som för attestant att tolka innehållet i vissa skrivningar och vi tänker här bl. a på reglerna för förlorad arbetsförtjänst och vid ersättning från försäkringskassan. Om reglementet också omfattar de kommunala bolagen bör också framgå i reglementet.

Att det ibland uppstår tveksamheter hur man i enskilda situationer ska tolka gällande regelverk är naturligt men också viktigt att man i dessa situationer vänder sig till kommunstyrelsens arbetsutskott som enligt reglementet har rätt att tolka regelverket. Därefter är det viktigt att dessa regeltolkningar som då får en prejudicerande effekt sprids på ett effektivt sätt som skulle kunna vara att införa en e-tjänst för arvodeshantering.

2.5. Kontrollmål 2 – Finns det en tillräcklig internkontroll vid utbetalningar av ersättningar och arvoden till förtroendevalda?

2.5.1. Iakttagelser

Vid intervjuerna framkom att det görs rimlighetsbedömningar före utbetalningar av ersättningar och arvoden. Däremot sker det inte någon dokumentation om vilka kontroller som görs eller vilka brister eller anmärkningar som uppkommit.

Vad avser kontroller av förlorad arbetsinkomst så sker det inte några kontroller till den förtroendevaldes arbetsgivare. Däremot sker det kontroller om den förtroendevalde är anställd i Götene eller i Skara kommun.

Ansvaret för att kontroller närvarolistan riktighet har respektive nämnds ordförande och vice ordförande. I Götene kommun finns ett attestreglemente² som är antaget av kom-

² Reglemente för attest och utanordning samt kontroll av ekonomiska transaktioner (inklusive bilaga 1 och 2) KS 2014-12-17 samt KS 2015-02-04

munstyrelsen 2014-12-17 samt 2015-02-04. I reglementet framgår vad som gäller för beslutsattestant, granskningsattestant samt att varje nämnd utser personerna med rätt att attestera. Enligt reglementets bilaga 2 framgår att utbetalningar till nämndsordförande och vice nämndsordförande attesteras av kommunstyrelsens ordförande samt att utbetalningar till övriga nämndsledamöter attesteras av nämndsordföranden.

Vi ser inte att det finns riktlinjer eller tillämpningsanvisningar över vilka kontroller som ska ske i samband med de olika attestmomenten för utbetalning av arvoden och ersättningar.

2.5.2. Bedömning

För att ge förutsättningar för en tillräcklig intern kontroll bedömer vi att riktlinjer eller anvisningar över hur kontrollerna ska tillämpas och dokumenteras ska tas fram. Det tillämpas endast rimlighetsbedömningar som inte dokumenteras. Vad avser kontroller hos arbetsgivare avseende förlorad arbetsinkomst saknas det också dokumenterade rutiner. Att det endast sker kontroller om den förtroendevalde är anställd i Götene eller i Skara kommun är bristfälligt.

Christina Olsson

Projektledare

Hans Axelsson

Uppdragsledare